

דברי תורה וחינוך

א סילת פלבוץ

וירא | הרב יובל שרלו ראש ישיבת הסדר אורות שאול

בס"ד

שיהא שם שמיים מתאהב על ידך

מהו הדבר העליון ביותר שאנו מסוגלים לעשות עלי אדמות, בהקשרים של "בין אדם למקום"? דומה שהתשובה ניתנת בצורה מפורשת ביותר בדברי הגמרא במסכת יומא פו ע"א, שקוראת את הפסוק היסודי בקריאת שמע, בדרך מיוחדת: "ואהבת את ה' א-לוהיך - שיהא שם שמים מתאהב על ידך", ולמעשה מלמדת שהיבט מיוחד ישנו בקריאת אחרת של המילה הראשונה: "ואיהבת".

וכיצד מאהבים שם שמיים על הבריות? ניסוחו של הרמב"ם, בהלכות יסודי התורה, לאמור: כדבר מה שאף הרמב"ם מלמד שהוא הוא הבסיס של מהותנו בעולם – קידוש שמו של הקב"ה, משרטט את דמות האדם הולך בדרך זו: "... וכן אם דקדק החכם על עצמו והיה דבורו בנחת עם הבריות ודעתו מעורבת עמהם, ומקבלם בסבר פנים יפות, ונעלב מהם ואינו עולבם, מכבד להן ואפילו למקילין לו, ונושא ונותן באמונה... ולא יראה תמיד אלא עוסק בתורה עטוף בציצית מוכתר בתפילין ועושה בכל מעשיו לפנים משורת הדין, והוא שלא יתרחק הרבה ולא ישתומם, עד שימצאו הכל מקלסין אותו ואוהבים אותו ומתאווים למעשיו הרי זה קידש את השם" (הלכות יסודי התורה ה, יא).

ואלה הנקודות היסודיות העולם מדבריו: קידוש שמו של הקב"ה בעולם מתחיל בדמותו של החכם, במעורבות בדעת עם הבריות, ובכבוד להם גם אם מדובר באלה שהולכים בדרך המנוגדת לו, בהימנעות מהעלבות. מקום מיוחד קובע הרמב"ם גם ליושרה ולאמינות, שהיא יסוד היחס של בני אדם להיותו של אדם נושא את שמו של הקב"ה. גם במקום אחר קבעו חכמים שזו השאלה הראשונה שנשאל אדם בשעה שהוא עומד לדינו של הקב"ה לאחר מאה ועשרים שנים: "נשאת ונתת באמונה?". חותמו של הקב"ה אמת, ומאמיניו הגדולים הולכים בדרך זו.

ובד בבד, כשמדובר בקידוש שמו של הקב"ה מדובר לא רק בענייני בין אדם לחבירו, אלא גם במי שניכר בו שירא שמיים הוא, והוא עוסק בתורה, עטוף בתפילין ומוכתר בציצית, שהלוא את שמו של האדם אנו מבקשים לקדש, כי אם את הופעת מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא. הרמב"ם גם מזהיר מכך שאורחות התנהגותו של מקדש שמו של הקב"ה צריכים להיות מובנים לבריות, ולא יתרחק הרבה מהתנהגותם של בני אדם ולא יגרום לתימהון.

ולאן אנו חותרים? כך בחנה הגמרא שם את המימוש המלא איהוב שם שמיים על הבריות: "מה הבריות אומרות עליו? אשרי אביו שלמדו תורה, אשרי רבו שלמדו תורה. אוי להם לבריות שלא למדו תורה, פלוני שלמדו תורה - ראו כמה נאים דרכיו, כמה מתוקנים מעשיו, עליו הכתוב אומר: ויאמר לי עבדי אתה, ישראל אשר בך אתפאר".

זו צריכה להיות נקודת הבחינה העיקרית של בחירת כל דרך בה אנו הולכים – בין אם מדובר בהתהלכות האישית שלנו, ובמילוי ייעודנו בעולם; בין אם מדובר בקהילה, שחוברת לה יחידן לממש את ייעודנו בעולם; ובין אם מדובר בתנועה הדתית הנושאת את שמו של הקב"ה, ומאהבת שם שמיים על הבריות. זו הזכות הגדולה המצפה להולכים בדרך הראויה, וגורמים בכך למניעת חילול השם, ולהפצת קידוש שמו של הקב"ה.